

Läroarhandledning till Stenöga
av Maria Frensborg

LÄRARSTÖD

STENÖGA

Maria Frensborg

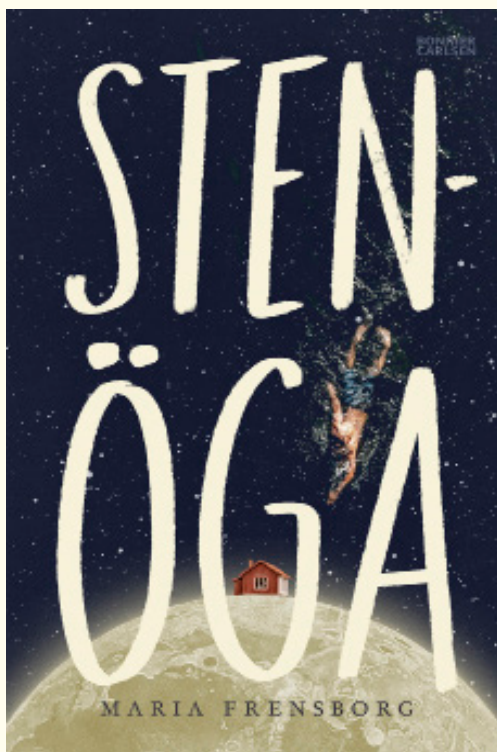
Stenöga handlar om Harry, som just har börjat sjuan. Boken passar därför både för elever i slutet av mellanstadiet och i början av högstadiet.

I berättelsens inledning får vi följa med Harry ombord på Waxholmsbåten som ska ta honom, hans familj och bästa vännen Claudan ut till ön Stenöga, där de ska strö mormors aska i havet.

Ute på Stenöga väntar morbror Robban och kusinen Zeb, men det är någonting som inte stämmer. Harrys mamma och morbror Robban talar knappt med varandra.

Sent på kvällen lockar kusinen Zeb med sig Harry och Claudan på en nattlig båtfärd, vilket så småningom leder till att de blir fast på en öde ö och tvingas simma därifrån i höga vågor.

Stenöga handlar om sorg och förlust, men kanske framför allt om skuld och förlåtelse. Trots den allvarliga tematiken är det också en humoristisk bok.

OM FÖRFATTAREN:

Maria Frensborg föddes 1974 i Uppsala. Under skoltiden bodde hon i Härnösand, men har nu flyttat tillbaka till Uppsala och bor i ett pappfärgat hus med två barn och en man. Innan hon blev författare på heltid arbetade hon som gymnasielärare i svenska och engelska. **Maria Frensborg** är författare till en mängd älskade barn- och ungdomsböcker. Med titlar som *IRL: Ilskan*, *Rädslan*, *Löftet*, *Mina smala axlars längtan*, *kvartetten om Morris Mohlin* och böckerna med Yumi och Tomu visar hon sitt breda register och sin fenomenala tonträff.

DISKUSSIONSFRÅGOR

Nedan följer ett antal frågor som kan användas för att få igång samtal om Stenöga. Vissa av frågorna kan innehålla spoilers, så se till att eleverna har läst angivna kapitel innan de får ta del av diskussionsmaterialet.

Frågor innan läsningen påbörjas:

- Vilken typ av bok tror du att det är? Rolig? Sorglig? Spännande? Otäck?
- Vad säger titeln? Ger den några ledtrådar till innehållet?
- Hur gammal tror du att personen på omslaget är?
- Är framsidan viktig när du väljer bok?

Frågor att diskutera efter kapitel 1-5

- Det är först en bit in i texten som vi får veta att den som berättar heter Harry. Vilket kön gav du huvudpersonen när du började läsa boken? Varför, tror du?
- För Harry är det viktigt att berätta att han och Claudan är AIK-fans. Hejar du på något lag? I så fall, hur gick det till när du valde just det laget? Varför är vi människor så bra på att dela in oss själva och andra i grupper, tror du?
- Claudan läser ett citat av Martin Luther King. Vem var han, egentligen? Googla och lär dig mer! Martin Luther King är berömd för sitt tal "I have a dream". Vad handlar det talet om?
- "Den stora tragedin är inte de onda människornas brutalitet, utan de goda människornas tystnad." Vad menar Martin Luther King, tror du? Håller du med Claudan om att det är ett bra citat? Varför, eller varför inte? Hur får man slut på våld eller fiendskap?
- Harrys familj ska strö mormors aska i havet, trots att det är förbjudet. Tycker du att de gör rätt som lyder mormors sista önskan, eller borde de låta bli? Ge exempel på tillfällen när det är okej att bryta mot regler, och när det inte är det.
- Vilken bild får du av Harrys morbror Robban? Vilken roll tror du att han kommer att få i berättelsen?
- Varför tror du att Harry till varje pris försöker låta bli att gråta? Har du lätt att börja gråta? Skäms du när du gråter, eller tycker du att det går bra att gråta inför andra? Går det alls att kontrollera sina tårar?
- Claudan har kort hår och bryter därför lite mot normen, eftersom de flesta tjejerna i klassen har långt hår. Tycker du att det är lätt eller svårt att gå din egen väg? Har du något exempel på när du har valt att inte göra som alla andra?
- Middagen i storstugan är ju minst sagt stel. Är du bra på att lätta upp stela samtal? Har du några bra knep för att skapa trevlig stämning?
- Varför är Harrys mamma så arg på Robban, tror du?

Frågor att diskutera efter kapitel 6-10

- Harry verkar inte vilja följa med i motorbåten, men han gör det ändå. Varför? Om du var Harry, skulle du ha vågat säga nej, eller hade du också följt med mot din egen vilja?
- Vilken bild får du av Zeb? Skön eller oskön, eller lite både och? Rolig? Dryg? Osäker?
- Måste man alltid lyda när man kör Sanning eller kånka, tycker du?
- Här får du veta vad som hände, och varför Harrys mamma är arg på sin bror Robban. Varför tror du att hon inte har förlåtit honom för det som hände? Finns det saker som aldrig går att förlåta? Hade du förlåtit Robban om du var Harrys mamma?
- Varför slår Harry sin kusin? Finns det flera orsaker, tror du? Är det någonsin bra att slåss? Varför, eller varför inte?
- Ibland känns det som om saker "bara händer". Har du något exempel från ditt liv när kroppen har reagerat utan att hjärnan hängde med?
- Båten lämnar ön på egen hand. Vad tror du kommer att hända nu?

Frågor att diskutera efter kapitel 11-15

- Zeb använder fult språk. Vad tycker du om det? Borde böcker vara fria från svordomar? Eller fyller de en funktion? Hur tror du att författaren har resonerat?
- Zeb försvinner ner i vattnet medan Harry och Claudan står kvar på ön. Vad hade du gjort i den situationen? Skulle du ha hoppat i och simmat efter Zeb eller stannat på land?
- "Det är en sinnessjuk idé att simma över sundet, men jag tänker ändå göra det." Så går Harrys tankar innan han kliver ut i vattnet. Vad är det som får honom att ändå göra det, tror du? Har du någon gång gjort något som samtidigt kändes dumt att göra? Varför gör man ibland saker som man misstänker är fel?
- Lyckas författaren lura dig vid något tillfälle, eller förstår du vad som kommer att hända?
- Varför tycker Harry att han borde vara dömd till att simma över världshaven för evigt? Håller du med om att han borde känna sig skyldig?
- Är det rätt att krossa rutan till stugan? Varför, eller varför inte? Hur skulle du ha gjort?
- "Fast lite mer kunde du ha ansträngt dig", säger Harry till Claudan när Zeb anklagar henne för att ha slarvat med tilläggningen av båten. Varför säger Harry så, tror du?

Frågor att diskutera efter kapitel 16-20:

- Varför tror du att Claudan återkommer till citatet "Den stora tragedin är inte de onda människornas brutalitet ...", när Harry försöker göra upp eld på stranden?
- Hur länge tror du att man kan överleva på en öde ö i Sverige under hösten? Vad skulle du äta och dricka? Hur skulle du signalera efter hjälp?
- Vem tycker du att Harry verkar vilja vara mest lojal mot – vännen Claudan eller kusinen Zeb? Finns det saker som Harry inte kan prata öppet om med Claudan? I så fall vilka?
- Vad trodde du skulle hända när Robban kom till ön?
- Varför reagerar Robban som han gör? Känns det som en realistisk reaktion, tycker du?
- "Man snackar inte särskilt bra genom en stenvägg", säger Robban. Vad tror du att han menar med det?
- Varför är det ibland så svårt att tala om hur man tänker och känner? Är ni bra på att prata om känslor i din familj?

Frågor att diskutera efter kapitel 21-26

- "Så ni menar alltså att ni bara lydde order?" säger Harrys mamma. Vad menar hon med det? Menar hon något mer än bara det hon säger, tror du? Är det alltid rätt att lyda order? När kan det vara fel?
- Det blir en slags begravningsceremoni på bryggan, och Harry börjar tänka på vad som händer efter döden. Vad tror du händer efter döden? Vad hoppas du ska hända? Tror och hoppas du på samma sak? Är det viktigt att tro på något, eller går det lika bra att bara hoppas?
- Varför tar inte Harrys mamma Robbans utsträckta hand på bryggan, tror du? Tycker du att hon borde ha gjort det?
- "Det är väl också ganska pissigt att ärva någon annans hat", säger Claudan till Harry uppe på loftet. Vad syftar hon på? Kan man ärva hat? Försök hitta exempel.
- Vad betyder det att förlåta någon?
- Varför har Zeb trott att Claudan är en kille, tror du?
- Vad är det egentligen som skramlar nere i båthuset när Harry pratar med Zeb? Är det verkligen en fiskmåls?
- Vem tror du hade skrivit brevet? När begrep du det?
- Är brevet en lögn? Varför, eller varför inte? Är det någonsin rätt att ljuga? I så fall, när?
- "Man upptäcker väldigt lite om man bara tittar på ytan", tänker Harry och syftar på sin egen släkt. Ge andra exempel på sociala sammanhang där ytan och innehållet inte alltid stämmer överens.
- Hur kommer det sig att Claudan valde just boken Pappan och havet, tror du?
- Hur tolkar du bokens allra sista mening?
- Gillade du slutet? Om inte, viket slut hade du velat ha istället?

